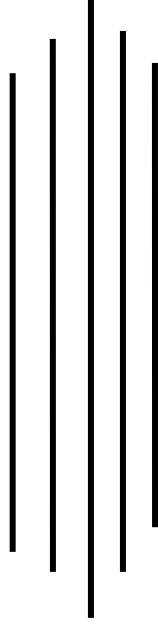

लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण निर्देशिका, २०७७

प्रदेश सरकार

मुख्य मन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

गण्डकी प्रदेश, पोखरा

२०७७

लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण निर्देशिका, २०७७

प्रस्तावना:

समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा सबै प्रकारका विभेदको अन्त्य गर्दै समतामूलक समाजको निर्माण र सामाजिक न्याय सुनिश्चितता गर्न तथा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण आन्तरिकीकरण गर्न आवश्यक भएकोले,

प्रदेश सुशासन ऐन २०७६ को दफा ४३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गण्डकी प्रदेश सरकारले यो निर्देशिका बनाएको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भ

१. सक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो निर्देशिकाको नाम “लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण निर्देशिका, २०७७” रहेकोछ ।

(२) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा:

(क) “कार्यालय” भन्नाले प्रदेश सरकार मातहतका आयोग, प्राधिकरण, प्रदेशस्तरीय निकाय र कार्यालय सम्झनु पर्छ ।

(ख) “निर्देशिका” भन्नाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७ सम्झनु पर्छ ।

(ग) “पहुँच र नियन्त्रण” भन्नाले कुनै पनि उपलब्ध श्रोत, साधन एवं सेवा सुविधा-लाभमा हिस्सा पाउने अधिकार र उपलब्ध श्रोत साधन सेवा सुविधा-लाभ बारे के गर्ने, के नगर्ने भनेर निर्णय गर्ने अधिकार भन्ने सम्झनु पर्छ ।

(घ) “मन्त्रालय” भन्नाले प्रदेश सरकारका सबै मन्त्रालय सम्झनु पर्छ र सो शब्दले मुख्य मन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय समेतलाई जनाउँछ ।

(ङ) “लक्षित वर्ग तथा समुदाय” भन्नाले सरकारले उपलब्ध गराउने सेवा तथा सुविधाको उपभोग गर्नबाट बञ्चित महिला, पुरुष र वञ्चितिमा परेको समुदाय सम्झनु पर्छ ।

- (च) "लिङ्ग" भन्नाले जन्मजात प्राप्त जैविक तथा प्राकृतिक भिन्नतालाई सम्झनु पर्छ।
- (छ) "लैङ्गिक (जेण्डर)" भन्नाले सामाजिक रूपले निर्धारित महिला र पुरुषको भूमिका तथा पहिचानको साथै उनीहरू बीचको सम्बन्धलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ज) "लैङ्गिक न्याय" भन्नाले लिङ्गको आधारमा हुने विभेद र अन्याय सम्बोधन गरी लैङ्गिक मैत्री तरिकाले उचित समाधान दिनु र न्याय पाएको महशुस हुने अवस्थालाई सम्झनु पर्छ ।
- (झ) "लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण" भन्नाले लैङ्गिक दृष्टिकोणले पछाडि पारिएका, महिला, पुरुष, अल्पसंख्यक तथा सिमान्तीकृत समुदायको समानता तथा अधिकार संरक्षण गर्न उनीहरूको समान र सक्रिय सहभागिता सम्झनु पर्छ ।
- (ञ) "लैङ्गिकमैत्री दृष्टिकोण" भन्नाले लैङ्गिक दृष्टिकोणले पछाडि पारिएका महिला, पुरुष, अल्पसंख्यक तथा सिमान्तीकृत समुदायको समानता तथा अधिकार संरक्षण गर्न उनीहरूको समान र सक्रिय सहभागिता सम्झनु पर्छ ।
- (ट) "लैङ्गिक समता" भन्नाले महिला र पुरुषप्रति निष्पक्ष हुने प्रक्रिया सम्झनु पर्दछ र यो महिला र पुरुषबीच निष्पक्ष र न्यायोचित रूपमा लाभ र जिम्मेवारीको बाँडफाँड हासिल हुने गरी चालिने कदमसँग सम्बन्धित छ ।
- (ठ) "लैङ्गिक समानता" भन्नाले सबै मानिसहरू लैङ्गिक भूमिका द्वारा निर्धारण गरिएको सीमा भन्दा बाहिर रहेर आफ्नो व्यक्तिगत क्षमता विकास गर्न र विकल्पहरू निर्माण गर्न स्वतन्त्र रहेको अवस्थालाई सम्झनु पर्छ र यसमा महिला तथा पुरुषका फरक व्यवहार, आकांक्षा र आवश्यकतालाई समान रूपमा मनन गरिन्छ, महत्व दिइन्छ, पक्षपोषण गरिन्छ ।
- (ड) "लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण" भन्नाले महिला तथा पुरुष र विभिन्न सामाजिक समूहबीचको असमान शक्ति सम्बन्धहरूलाई सम्बोधन गर्ने अवधारणालाई सम्झनु पर्छ र यसले यस्ता शक्ति सम्बन्धहरूको पुनः सन्तुलनका लागि आवश्यक कार्यमा ध्यान केन्द्रित गर्दछ तथा जुनसुकै सामाजिक पहिचान भएका सबै मानिसहरूको समान अधिकार, अवसर एवम् सम्मानलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- (ढ) "वञ्चित समूह" भन्नाले आर्थिक, जातीय, लैङ्गिक, अपाङ्गता र भौगोलिक कारणले लामो समय देखि वञ्चित महिला, दलित, आदिवासी, जातिगत समूहहरू, मधेशी, पिछडावर्ग, मुस्लिम, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, ज्येष्ठ नागरिक र दुर्गम क्षेत्रमा बसोबास गर्ने मानिसलाई सम्झनु पर्छ र यसमा

यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक (अर्थात लेस्वीयन, गे, बाइसेक्स्युअल, ट्रान्सजेण्डर र इन्टरसेक्स-एलजीबीटीआई) पनि पर्दछन् ।

(ण) **"सशक्तिकरण"** भन्नाले विभिन्न व्यक्ति तथा समूहहरूको सम्पत्ति तथा क्षमताको अभिवृद्धि गर्ने तथा उनीहरूलाई असर गर्ने संस्थाहरूका लागि कार्य गर्ने, संलग्न हुने, प्रभावित गर्ने तथा जिम्मेवार बनाउने कुरालाई जनाउँदछ । यो मानिसहरूले (महिला, पुरुष, अन्य वञ्चित तथा जोखिम समूहका) आफ्नो जीवनको बारेमा नियन्त्रण गर्ने, आफ्ना प्राथमिकताहरू निर्धारण गर्ने, सीपहरू हासिल गर्ने, आत्मविश्वास हासिल गर्ने, समस्या समाधान गर्ने र आत्मनिर्भर हुने कुरासँग सम्बन्धित छ ।

(त) **"सामाजिक समावेशीकरण"** भन्नाले विपन्नता र सामाजिक वञ्चिताको जोखिममा रहेकाहरूले आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक जीवनमा पूर्णरूपमा सहभागी हुन आवश्यक अवसरहरू र स्रोतहरूको अवसर प्राप्त गरेको तथा आफू बस्ने समाजमा सामान्य रूपमा लिइने जीवन स्तर तथा सम्पन्नताको स्थिति हासिल गरेको सुनिश्चित गर्ने प्रकृतिलाई सम्झनु पर्दछ र यसले उनीहरूले आफूलाई असर पार्ने विषयवस्तुमा निर्णय लिने प्रकृतियामा अझ बढी सहभागी भएको तथा आफ्ना आधारभूत अधिकारहरूको उपभोग गर्न स्रोत, साधन, अवसर तथा सेवाहरूमा पहुँच पुगेको सुनिश्चित गर्दछ ।

(थ) **"सिमान्तीकृत"** भन्नाले राजनीतिक, आर्थिक र सामाजिक रूपले पछाडि परेका, विभेद र उत्पीडन तथा भौगोलिक विकटताको कारणले सेवा, सुविधाको उपभोग गर्न नसकेका वा त्यसबाट वञ्चित रहेका संघीय कानून बमोजिमका मानव विकासको स्तर भन्दा न्यून स्थितिमा रहेका समुदाय सम्झनु पर्छ र सो शब्दले अति सिमान्तीकृत र लोपोन्मुख समुदाय समेतलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

निर्देशिकाको उद्देश्य

३. **निर्देशिकाको उद्देश्य:** यस निर्देशिकाको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

(क) मन्त्रालय र अन्य निकायहरूको नीति तथा रणनीति, योजना, बजेट र कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, नियमित अनुगमन तथा प्रतिवेदन पद्धतिमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई आन्तरिकीकरण गर्नु,

(ख) लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र सामाजिक समावेशीकरणका लागि आवश्यक पर्ने औजार, विधि तथा तरिकाको प्रयोगलाई सुनिश्चित गर्नु ।

परिच्छेद ३

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मापनका सूचकहरू

४. लैङ्गिक समानता एवं सामाजिक समावेशीकरणका लागि कार्यगत सूचकहरू: लैङ्गिक समानताका लागि योजनावद्ध विकासमा लैङ्गिक मूलप्रवाहिकरण गर्न, लैङ्गिक दृष्टीकोणबाट तथ्यगत अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गर्दै लैङ्गिक मैत्री वातावरण सिर्जना गर्न र लैङ्गिक सम्बेदनशील योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा लैङ्गिक दृष्टीकोण लगाई लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्राप्तिका लागि मार्गनिर्देश गर्न देहायका कार्यगत सूचकहरू रहनेछन् ।

- (क) उपसचिवस्तरको कर्मचारीलाई तोकी लैससास सम्पर्क बिन्दुको स्थापना,
- (ख) योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन लगायत नीति निर्माण प्रकृत्यामा लैससास सम्पर्क बिन्दुको सक्रिय सहभागिता,
- (ग) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री मानवस्रोत व्यवस्थापन,
- (घ) महिला, अपाङ्ग, यौनिक अल्पसंख्यक र पुरुष कर्मचारीको लागि अलग अलग चर्पीको व्यवस्था,
- (ङ) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम प्राप्त कर्मचारी,
- (च) योजना, बजेट, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन र प्रतिवेदनमा काम गर्ने कर्मचारीलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धी तालिम,
- (छ) लैङ्गिक सम्बेदनशीलता र समावेशीकरण मापदण्ड निर्माण तथा सो सम्बन्धी क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन,
- (ज) लैङ्गिकमैत्री, अपाङ्गमैत्री, बालमैत्री, ज्येष्ठ नागरिकमैत्री पूर्वाधारको निर्माण तथा प्रयोगको सुनिश्चितता,
- (झ) गर्भवति तथा सुत्केरी कर्मचारीहरूको लागि सुविधाजनक समय (Flexible Hour)को व्यवस्था,

- (ज) कार्यस्थलमा हुने हिंसा तथा दुर्व्यवहार निवारणको लागि लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री गुनासो सुनुवाई इकाईको व्यवस्था,
- (ट) लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध शून्य सहनशीलता कायम गर्न प्रचलित कानूनको कार्यान्वयनको अवस्था,
- (ठ) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क बिन्दु तोकिएको कर्मचारीलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी कार्यविवरण दिने व्यवस्था
- (ड) योजना तर्जुमा अगाडि लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण विश्लेषण तथा अवस्थाको लेखाजोखा गर्ने व्यवस्था,
- (ढ) लैङ्गिक विश्लेषण तथा लैङ्गिक समानताको अवस्थाको लेखाजोखा र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विश्लेषण प्रतिवेदनका सिफारिसलाई योजनामा समावेश गर्ने व्यवस्था,
- (ण) योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा लक्षित समूहको सहभागिता,
- (त) लक्षित समुदायको हित हुने र लाभान्वित हुने खालको बजेट व्यवस्था,
- (थ) लैङ्गिक खण्डीकरण तथ्यांक संकलन, व्यवस्थापन तथा अध्यावधिक गर्ने व्यवस्था,
- (द) लैङ्गिक समानताको बारेमा विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट जानकारीमूलक कार्यक्रम स्थानीय भाषामा प्रसारण गर्ने व्यवस्था,
- (ध) विद्यालय तथा उच्च शिक्षाका पाठ्यक्रममा प्रदेशको लैङ्गिक समानता तथा समावेशीकरणका विषयवस्तु समेट्ने व्यवस्था,
- (न) प्रदेश समन्वय परिषद् लगायतका प्रादेशिक समिति तथा उपसमितिहरूमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दृष्टिकोण लगाउने व्यवस्था र कार्यक्रम,
- (प) लैङ्गिक दृष्टिकोणले समानुपातिक समावेशी प्रदेश बनाउने नीति र कार्यक्रम
- (फ) लैङ्गिकमैत्री कार्यवातावरणका लागि आचारसंहिता तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- (ब) साझेदारीका लागि महिलाहरूद्वारा सञ्चालित सहकारीलाई विशेष प्राथमिकता दिई महिला सहकारीको प्रबर्द्धन,

- (भ) लैंगिक हिसालाई बढवा दिने साहित्यिक कृति, संस्कृति र भाषा तथा भनाइ, उखान तुक्काको अन्त्य गर्ने व्यवस्था,
- (म) प्रदेश र स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता र मूलप्रवाहीकरण सम्बन्धी समितिको गठन,
- (य) लैससास विश्लेषण गरी फरक फरक आवस्था र आवश्यकता भएका व्यक्ति र समूहको आवश्यकता पुरा गर्ने गरी भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्यविधिको व्यवस्था,
- (र) लैङ्गिक तथा फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको विशिष्ट मापदण्ड उपलब्ध गराउने व्यवस्था,
- (ल) लघु, घरेलु र साना उद्योग सम्बन्धी व्यवसायिक तथा व्यापारिक तालिमहरूमा महिला र अपांगता भएका व्यक्तिलाई रोजगार सिर्जना,
- (व) विपद् तथा महामारीमा गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाका, बालबालिका, अपाङ्गता तथा वृद्ध नागरिकका फरक आवश्यकताहरूको यथाशीघ्र परिपूर्ति गर्ने व्यवस्था,
- (श) विभिन्न समुदायमा रहेको परम्परागत ज्ञानको पहिचान र प्रवर्द्धन गरिने रणनीति,
- (ष) जलवायु परिवर्तनका असर र यसको अनुकूलनबारे तालिम,
- (स) लक्षित वर्ग तथा समुदायले सञ्चालन गरेको कृषि उद्यमलाई प्रवर्द्धन गर्ने।
- (ह) विश्वविद्यालयको छात्रवृत्ति कार्यक्रममा लक्षित वर्ग तथा समुदायका विद्यार्थीहरूलाई प्राथमिकता दिने ।

परिच्छेद ४

संस्थागत संरचना

५. **निर्देशक समिति:** (१) यस निर्देशिकाको कार्यान्वयनमा सहजीकरण, समन्वय र अनुगमन गर्न गराउनका लागि देहाय बमोजिमको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण निर्देशक समिति गठन गरिएको छ ।

(क) प्रमुख सचिव, गण्डकी प्रदेश	संयोजक
(ख) सचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सदस्य

- (ग) सचिव, सबै मन्त्रालय सदस्य
- (घ) सचिव, प्रदेश नीति तथा योजना आयोग सदस्य
- (ङ) संयोजकले तोकेको कम्तिमा एकजना महिला सहित ३ जना लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विज्ञ सदस्य
- (च) सामाजिक विकास मन्त्रालय, सामाजिक विकास महाशाखा प्रमुख सदस्य
- (छ) उपसचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सदस्य सचिव
- (२) समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार विज्ञ तथा कर्मचारीलाई आमन्त्रण गर्न सकिने छ ।

(३) समितिमा उपस्थित पदाधिकारी तथा कर्मचारीले नियमानुसारको बैठक भत्ता पाउनेछन् र उपदफा (१) को खण्ड (ङ) बमोजिमका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विज्ञले यातायात खर्च समेत पाउनेछन् ।

(५) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(६) समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि आफै निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

६. निर्देशक समितिको काम कर्तव्य र अधिकार: निर्देशक समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको मर्म र उद्देश्य अनुरूप सबै मन्त्रालय र मातहतका निकायलाई बार्षिक बजेट, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न निर्देशन दिने, ।

(ख) सबै मन्त्रालय र मातहतका निकायमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सम्पर्कबिन्दु स्थापना गर्न निर्देशन दिने,

(ग) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण खण्डीकरण तथ्यांकको संकलन, व्यवस्थापन र विश्लेषण गरी योजना तर्जुमा गर्दा उक्त तथ्यांकहरूलाई प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

(घ) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग समन्वय र सहजीकरण गर्ने,

(ड) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क बिन्दुको रूपमा काम गर्दै आएका कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धी सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्ने,

(च) लैङ्गिक समानता सम्पर्क बिन्दुको काम, भूमिकाको प्रभावकारीताको बारेमा अनुगमन मूल्याङ्कन, समिक्षा गर्ने,

(छ) लैससास सम्बन्धी मन्त्रालयबाट प्रतिवेदन समितिमा छलफल तथा समीक्षा गर्ने ।

७. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क व्यक्ति सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) सबै मन्त्रालय, प्रदेशस्तरीय निकाय र मातहतका कार्यालयमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क व्यक्ति तोकिनेछ ।

(२) सम्पर्क व्यक्तिको रूपमा मन्त्रालयमा उपसचिवस्तर वा सो सरहका कर्मचारी र अन्य निकाय वा कार्यालयहरूमा कार्यालय प्रमुखभन्दा निकटतम तल्लो तहको कर्मचारी तोक्नुपर्नेछ ।

(३) सामाजिक विकास मन्त्रालयले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क व्यक्तिहरू बीच समन्वय तथा सहजीकरण गर्नेछ ।

(४) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क व्यक्तिको काम, कर्तव्य अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) मन्त्रालय तथा निकायबाट बनाइने योजना, बजेट, नीति तथा कार्यक्रमहरूमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दृष्टीकोण लगाउने र लैङ्गिक मैत्री योजना बनाउन सहयोग गर्ने,

(ख) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको लागि योजना बनाउनु अगाडि लैङ्गिक विश्लेषण र लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको परीक्षण गर्ने गराउने,

(ग) योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट निर्देशिका, २०७७ ले निर्दिष्ट गरेका सूचकका आधारमा आफ्नो मन्त्रालयको योजना र बजेट लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको दृष्टीकोणले लैङ्गिक मैत्री बनाउने कार्यमा सहयोग गर्ने,

(घ) लैङ्गिक समानताको लागि महिला र पुरुष सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम प्रवर्द्धन गर्ने,

(ड) लैङ्गिक मैत्री योजना तथा बजेट बनाउँदा विपन्न, दलित, आदिवासी, सिमान्तकृत, पिछडिएको समुदाय, एकल महिला, यौनिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका समुदाय र महिलाको विशेष आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने गरी तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने,

(च) यस निर्देशिकामा भएका सूचकहरूको आधारमा स्वमूल्यांकन गरी मन्त्रालय, निकाय वा कार्यालयले तयार गर्ने वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्न समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।

८. **समितिको गठन:** मन्त्रालयले यस निर्देशिका कार्यान्वयनको लागि आवश्यकता अनुसार समिति बनाउन सक्नेछन् ।
९. **कार्यनीति:** यस निर्देशिकाको अधीनमा रही सबै मन्त्रालय तथा मातहतका निकायले कार्यनीति बनाई लागू गर्न सक्नेछन् ।
१०. **स्थानीय तहले मागनिर्देशनका रूपमा लिन सक्ने:** यस निर्देशिकामा व्यवस्था भएका प्रावधानहरू स्थानीय तहले लागू गरी लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण आन्तरिकीकरण गर्न सक्नेछन् ।
११. **प्रतिवेदन:** सबै मन्त्रालयले यस निर्देशिकामा भएका सूचकहरूको आधारमा स्वमूल्यांकन गरी वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ र सो प्रतिवेदन निर्देशक समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
१२. **थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने:** प्रदेश सरकारले यस निर्देशिकामा आवश्यकता अनुसार व्याख्या, थपघट, संशोधन वा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-१ (दफा ४ सँग सम्बन्धित) मूल्यांकनका लागि सूचकहरू

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
मुख्य विषय: १. नीति, कानून, योजना						
१.१ नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्दा लैससासको दृष्टिले कार्यटोली निर्माण भएको	नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयारीका लागि गठित कार्यटोलीमा ४०% भन्दा बढी लैससास नीति अनुसारका सदस्य रहेका	नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयारीका लागि गठित कार्यटोलीमा ३३% भन्दा बढी ४०% भन्दा कम लैससास अनुसारका नीति अनुसारका सदस्य रहेका	नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयारीका लागि गठित कार्यटोलीमा ३३% भन्दा कम लैससास नीति अनुसारका सदस्य रहेका	१. गठित कार्यटोलीको सदस्यहरूको विवरण सहितको सूची, २. कार्यटोली बैठकको निर्णय,		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.२ नीति तथा कानूनी दस्तावेजको विषयवस्तु, शब्द चयन र प्रावधान लैससास संवेदनशील भएको	सबै नीति तथा कानूनी दस्तावेजको विषयवस्तु, शब्द चयन र प्रावधान लैससास संवेदनशील, नभएको भनी सरोकारवालाबाट गुनासो, सुझाव दर्ता हुन नआएको ।	नीति तथा कानूनी दस्तावेजको विषयवस्तु, शब्द चयन र प्रावधान लैससास संवेदनशील, नभएको भनी प्राप्त हुन आएका सरोकारवालाबाट आएका गुनासो, सबै सुझावको सम्बोधन गरिएको	नीति तथा कानूनी दस्तावेजको विषयवस्तु, शब्द चयन र प्रावधान लैससास संवेदनशील, नभएको भनी सरोकारवालाबाट गुनासो प्राप्त हुन आएको तर सम्बोधन नगरिएको	१. स्वीकृत नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु २. गुनासो दर्ता र फछ्यौट अभिलेख		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.३ कानून तथा नीति निर्माणको क्रममा महिला तथा सामाजिकरूपमा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायका प्रतिनिधि तथा सरोकारवालासँग सुझाव लिने गरे/ नगरेको	महिला तथा सामाजिकरूपमा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायका प्रतिनिधि तथा सरोकारवालासँग कानून तथा नीति निर्माणको क्रममा सुझाव लिई प्राप्त सुझावहरू मध्ये ५०% कार्यान्वयन गरेको	कानून तथा नीति निर्माणको क्रममा महिला तथा सामाजिकरूपमा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायका प्रतिनिधि तथा सरोकारवालासँग सुझाव लिएको तर कार्यान्वयन नभएको	कानून तथा नीति निर्माणको क्रममा लाभग्राही विशेषतः महिला तथा सामाजिकरूपमा वञ्चितीमा परेको समुदायका प्रतिनिधि तथा सरोकारवालासँग सुझाव लिने नगरेको	१. सरोकारवालासँग बैठकको निर्णयप्रति २. स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू, ३. सुझावका लागि पठाइएको पत्र, ४. कार्यालयको सामाजिक सन्जालमा पठाईएका सुझावहरू		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.४ मन्त्रालय / कार्यालयले जारीगरेका लैससास सम्बन्धी कानुनहरूको विषयमा कर्मचारी, प्रतिनिधि र सरोकारवालाहरूलाई अभिमुखीकरण	मन्त्रालय/ कार्यालयले जारीगरेका लैससास सम्बन्धी कानुनहरूको विषयमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र सरोकारवालाहरूसँग २ भन्दा बढी पटक अभिमुखीकरण गरेको।	मन्त्रालय/ कार्यालयले जारी गरेका लैससास सम्बन्धी कानुनहरूको विषयमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, र सरोकारवालाहरूसँग १ पटक अभिमुखीकरण गरेको।	मन्त्रालय/ कार्यालयले जारी गरेका लैससास सम्बन्धी कानुनहरूको विषयमा कर्मचारी, प्रतिनिधि र सरोकारवालाहरूसँग अभिमुखीकरण गर्ने नगरेको	२. अभिमुखीकरण कार्यक्रमको उपस्थिति र प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.५ मन्त्रालय/ कार्यालयले जारी गरेका कानूनहरू सबैको पहुँच योग्य हुने गरी वेवसाईट तथा सामाजिक संञ्जालमा राखेको	मन्त्रालय/ कार्यालयले जारी गरेका कानूनहरू आफ्नो वेवसाईट र कार्यालयको सामाजिक संञ्जाल मार्फत प्रसार गर्ने गरेको ।	मन्त्रालय/कार्यालयले जारी गरेका कानूनहरू आफ्नो वेवसाईट वा सामाजिक संञ्जालमा मात्रै राखे गरेको ।	मन्त्रालय/कार्यालयले जारी गरेका कानूनहरू वेवसाईट तथा कार्यालयको वेभसाईट र सामाजिक संञ्जालमा दुबैमा राखे नगरेको।	१.वेवसाईट, सामाजिक संञ्जालको स्क्रिनसट वा लिङ्क,		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.६ मन्त्रालय/कार्यालय ले कार्यान्वयनमा ल्याएका सम्बन्धित ऐन, नियम तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्ने प्रावधानको व्यवस्था गरिएको छ/छैन	मन्त्रालय/कार्यालयले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्ने प्रावधानको व्यवस्था सहित कार्यान्वयनमा रहेको	मन्त्रालय/कार्यालयले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्न प्रावधान भएको तर आंशिक कार्यान्वयन भएको	मन्त्रालय/कार्यालयले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्ने प्रावधानको व्यवस्था नगरिएको	१. स्वीकृत गरेका ऐन, नियम तथा कार्यविधि तथा कानूनी दस्तावेजहरूको सम्बन्धित प्रावधान २. प्रावधान कार्यान्वयनको प्रमाण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.७ मध्यमकालीन खर्च संरचना र क्रियाकलापहरूमा लैससासका अवरोधहरूको सम्बोधन	मध्यमकालीन खर्च संरचनामा समाविष्ट क्रियाकलापहरू मध्ये २५% लैससासका अवरोधहरूको सम्बोधन गर्ने क्रियाकलापहरू समावेश गरिएको	मध्यमकालीन खर्च संरचनामा समाविष्ट क्रियाकलापहरू मध्ये १५-२५% सम्म लैससासका अवरोधहरूको सम्बोधन गर्ने क्रियाकलापहरू समावेश गरिएको	मध्यमकालीन खर्च संरचनामा समाविष्ट क्रियाकलापहरू मध्ये १५% भन्दा कम लैससासका अवरोधहरूको सम्बोधन गर्ने क्रियाकलापहरू समावेश गरिएको	१. मध्यमकालीन खर्च संरचनामा समाविष्ट क्रियाकलापहरू र सो मध्ये लैससासका अवरोधहरूको सम्बोधन गर्ने क्रियाकलापहरूको विश्लेषण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.८ विषयगत मन्त्रालय र निकायहरूलाई उपलब्ध गराइने मार्गदर्शन एवं खर्चको सीमामा लैससासको लागि सशक्तिकरण गर्ने तथा विभेदहरू उन्मुलनका लागि परियोजना तथा कार्यक्रमहरू पहिचान गर्ने सम्बन्धी बुँदाहरू समावेश गरिएको	उपलब्ध गराइएको मार्गदर्शन एवं खर्चको सीमामा कम्तिमा १०% लैससासको लागि सशक्तिकरण गर्ने तथा विभेदहरू उन्मुलनका लागि परियोजना तथा कार्यक्रमहरू पहिचान गर्ने सम्बन्धी बुँदाहरू समावेश गरिएको	उपलब्ध गराइएको मार्गदर्शन एवं खर्चको सीमामा ५%-१०% सम्म लैससासको लागि सशक्तिकरण गर्ने तथा विभेदहरू उन्मुलनका लागि परियोजना तथा कार्यक्रमहरू पहिचान गर्ने सम्बन्धी बुँदाहरू समावेश गरिएको	उपलब्ध गराइएको मार्गदर्शन एवं खर्चको सीमामा ५% भन्दा कम लैससासको लागि सशक्तिकरण गर्ने तथा विभेदहरू उन्मुलनका लागि परियोजना तथा कार्यक्रमहरू पहिचान गर्ने सम्बन्धी बुँदाहरू समावेश गरिएको	१. मार्गदर्शन तथा खर्चको सीमा सम्बन्धी परिपत्र		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.९ लैंगिक उत्तरदायी बजेट निर्देशिका अनुरूप प्रदेश विषयगत मन्त्रालय बजेट सुचना प्रणालीमा लैंगिक उत्तरदायी बजेट संकेत प्रविष्ट गरिएको	लैंगिक उत्तरदायी बजेट निर्देशिका अनुरूप प्रदेश विषयगत मन्त्रालय बजेट सुचना प्रणालीमा पूर्णरूपमा लैंगिक उत्तरदायी बजेट संकेत प्रविष्ट गरिएको	लैंगिक उत्तरदायी बजेट निर्देशिका अनुरूप प्रदेश विषयगत मन्त्रालय बजेट सुचना प्रणालीमा आंशिक रूपमा लैंगिक उत्तरदायी बजेट संकेत प्रविष्ट गरिएको	लैंगिक उत्तरदायी बजेट निर्देशिका अनुरूप प्रदेश विषयगत मन्त्रालय बजेट सुचना प्रणालीमा लैंगिक उत्तरदायी बजेट संकेत नगरिएको	प्रदेश विषयगत मन्त्रालय बजेट सुचना प्रणालीमा लैंगिक उत्तरदायी बजेट संकेत प्रविष्टिखण्ड		यथावत

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.१० वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायका महिला बालबालिकालाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजनाहरू	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायका महिला बालबालिका, जेष्ठ नागरिकलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कम्तिमा १०% योजनाहरू वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भएको	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायका महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिकलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने ५%-१०% योजनाहरू वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भएको	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायका महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिकलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने ५% भन्दा कम योजनाहरू वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भएको	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायका महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिकलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजनाहरूको बिबरण, विश्लेषण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.११ दीगो विकासका लक्ष्य नं. ५ (लैंगिक समानता हासिल गर्ने र सबै महिला, किशोरी र बालबालिकाहरूको सशक्तिकरण गर्ने) प्रासिका लागि कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरे/नगरेको	दीगो विकासका लक्ष्य नं. ५ प्रासिका लागि विनियोजित बजेट र कार्यक्रमहरू मध्ये कम्तिमा ५०% क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनमा समेत आएको	दीगो विकासका लक्ष्य नं. ५ प्रासिका लागि विनियोजित बजेट र कार्यक्रमहरू मध्ये २५%-५०% क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनमा आएको	दीगो विकासका लक्ष्य नं. ५ प्रासिका लागि विनियोजित बजेट र कार्यक्रमहरू मध्ये २५% भन्दा कम क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनमा आएको	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. वार्षिक प्रगति समिक्षा प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.१२ जातीय विभेद, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजो प्रथा आदि सामाजिक कुरीति हटाउने र मर्यादित महिनावारी प्रबर्द्धन जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन भए/नभएको	वार्षिक बजेट तथा क्रियाकलापमा उल्लेखित जातीय विभेद, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजो प्रथा आदि सामाजिक कुरीति हटाउने र मर्यादित महिनावारी प्रबर्द्धन सम्बन्धी क्रियाकलापहरु शतप्रतिशत सञ्चालन भएको	वार्षिक बजेट तथा क्रियाकलापमा उल्लेखित जातीय विभेद, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजो प्रथा आदि सामाजिक कुरीति हटाउने र मर्यादित महिनावारी प्रबर्द्धन सम्बन्धी क्रियाकलापहरु ४०-६०% सम्म सञ्चालन भएको	वार्षिक बजेट तथा क्रियाकलापमा उल्लेखित जातीय विभेद, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजो प्रथा आदि सामाजिक कुरीति हटाउने र मर्यादित महिनावारी प्रबर्द्धन सम्बन्धी क्रियाकलापहरु ४०% भन्दा कम सञ्चालन भएको	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. वार्षिक प्रगति समिक्षा प्रतिवेदन ३. महिनावारी विभेद विरुद्धको कार्यक्रममा उपस्थिती संख्या		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.१३ समावेशी तथा सहभागितामुलक विकासको लागि योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गर्दा सरोकारवालाहरु बीच छलफल तथा परामर्श हुनेगरे/नगरेको	समावेशी तथा सहभागितामुलक विकासको लागि योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गर्दा सरोकारवालाहरु बीच बर्षमा दुई पटक छलफल तथा परामर्श हुने गरेको	समावेशी तथा सहभागितामुलक विकासको लागि योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गर्दा सरोकारवालाहरु बीच बर्षमा एक पटक छलफल तथा परामर्श हुने गरेको	समावेशी तथा सहभागितामुलक विकासको लागि योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गर्दा सरोकारवालाहरु बीच छलफल तथा परामर्श हुने नगरेको	१. बैठकको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.१४ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी स्व-मूल्यांकन गर्ने व्यवस्था गरिए/नगरिएको	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी स्व-मूल्यांकन गरी प्राप्त नतिजा अनुसार सुधारको कार्ययोजना तयार गरिएको	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी स्व-मूल्यांकन गरिएको तर प्राप्त नतिजा अनुसार सुधारको कार्ययोजना तयार नभएको	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी स्व-मूल्यांकन नगरिएको	१. लैससास स्व-मूल्यांकन प्रतिवेदन, कार्ययोजना		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
१.१५ लैससास स्व-मूल्यांकन कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश भए, नभएको	लैससास स्व-मूल्यांकन कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि वार्षिक योजनामा बजेट तथा कार्यक्रम समावेश भइ पूर्णरूपमा कार्यान्वयनमा आएको।	लैससास स्व-मूल्यांकन कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि वार्षिक योजनामा बजेट तथा कार्यक्रम समावेश भइ २५-५०% सम्म मात्र कार्यान्वयनमा आएको।	लैससास स्व-मूल्यांकन कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि वार्षिक योजनामा बजेट तथा कार्यक्रम समावेश भइ २५% भन्दा कम मात्र कार्यान्वयनमा आएको।	१. १. लैससास स्व-मूल्यांकन प्रतिवेदन, कार्ययोजना २. कार्यान्वयन प्रतिवेदन		
मुख्य विषय: २. संस्थागत व्यवस्था						

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.१ मन्त्रालय / कार्यालयका विभिन्न विषयगत समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला तथा अन्य वन्चितीकरणमा परेका वर्गहरूको प्रतिनिधित्व	मन्त्रालय/ कार्यालयका विभिन्न विषयगत समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला तथा अन्य वन्चितीकरणमा परेका वर्गहरूको ३३ प्रतिशत भन्दा बढी प्रतिनिधित्व रहेको	मन्त्रालय/कार्यालयका विभिन्न विषयगत समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला तथा अन्य वन्चितीकरणमा परेका वर्गहरूको प्रतिनिधित्व गर्नका लागि २५-३३% सम्म प्रतिनिधित्व भएको	मन्त्रालय/कार्यालयका विभिन्न विषयगत समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला तथा अन्य वन्चितीकरणमा परेका वर्गहरूको २५% भन्दा कम प्रतिनिधित्व रहेको	१. समितिको संरचना र नाम सहितको विवरण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.२ कुनै अवसर (तालिम, अध्ययन, भ्रमण, जिम्मेवारी) प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व भएका कर्मचारी/ पदाधिकारीलाई प्राथमिकता दिने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको/नलिएको	कुनै अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व भएका कर्मचारी/ पदाधिकारीलाई प्राथमिकता दिने गरी सकारात्मक विभेदको नीति अनुसार पूर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा आएको ।	कुनै अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व भएका कर्मचारी/ पदाधिकारीलाई प्राथमिकता दिने गरी सकारात्मक विभेदको नीतिअनुसार आंशिक रूपमा कार्यान्वयन गरिएको ।	कुनै अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व भएका कर्मचारी/पदाधिकारीलाई प्राथमिकता दिने गरी सकारात्मक विभेदको नीति अनुसार कार्यान्वयन नगरिएको ।	१. तालिम, अध्ययन भ्रमणमा प्रतिनिधित्व भएको कर्मचारी वा पदाधिकारीको विवरण, प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.३ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको जिम्मेवारी रहनेगरी इकाई/ शाखा र महाशाखा / कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको जिम्मेवारी रहने गरी इकाई/शाखा, महाशाखा र कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था रहेको ।	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको जिम्मेवारी रहने गरी इकाई/शाखा, महाशाखा र कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था गर्ने निर्णय भएको ।	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको जिम्मेवारी रहने गरी इकाई/शाखा, महाशाखा र कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था गर्ने निर्णय नै नभएको ।	१. इकाई/शाखा र डेस्कको स्थापना गर्ने निर्णय वा नीति २. इकाई/शाखा र डेस्कको स्थापना भएको प्रमाण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.४ लैंगिक हिसा सम्बन्धी उजुरी दर्ता गर्न हटलाईन वा टोल फ्री नम्बरको व्यवस्थापन	लैंगिक हिसा सम्बन्धी उजुरी दर्ता गर्न हटलाईन वा टोल फ्री नम्बरको व्यवस्थापन भई प्रयोगमा आएको ।	लैंगिक हिसा सम्बन्धी उजुरी दर्ता गर्न हटलाईन वा टोल फ्री नम्बरको व्यवस्था भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	लैंगिक हिसा सम्बन्धी उजुरी दर्ता गर्न हटलाईन वा टोल फ्री नम्बर राख्ने कुनैपनि निर्णय नभएको ।	१. हटलाईन, टोल फ्री नम्बर राख्ने निर्णय भएको पुस्तिका, २. हटलाईन, टोल फ्री नम्बर संचालनमा आएको । ३. प्राप्ति गुनासा वा परामर्श तथा फेब्रुअरीको विवरण राखेको अभिलेख पुस्तिका		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.५ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा, एकाई, हेल्पडेस्क हेर्ने मानवीय स्रोतको व्यवस्था छ/छैन ? (लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्ति आदि)	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा, एकाई, हेल्पडेस्क हेर्ने कर्मचारीको व्यवस्था गरेको	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा, एकाई, हेल्पडेस्क हेर्ने कर्मचारी तोक्ने निर्णय मात्र गरेको	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा, एकाई, हेल्पडेस्क हेर्ने कर्मचारीको व्यवस्था नगरेको	१. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा, एकाई, हेल्पडेस्क हेर्ने कर्मचारी तोकेको पत्र		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.६ मन्त्रालय / कार्यालयका कर्मचारीहरूमा महिला तथा अन्य वन्चितीकरणमा परेका वर्गको सहभागिताको अवस्था	मन्त्रालय / कार्यालयका कर्मचारीहरूमा महिला तथा अन्य वन्चितीकरणमा परेका वर्गको सहभागिता रहेको	मन्त्रालय / कार्यालयका कर्मचारीहरूमा महिला तथा अन्य वन्चितीकरणमा परेका वर्गहरूको सहभागिता बढाउन प्रयास गरिएको	मन्त्रालय / कार्यालयका कर्मचारीहरूमा महिला तथा अन्य वन्चितीकरणमा परेका वर्गहरूको सहभागिता नरहेको	१. मन्त्रालय / कार्यालयका कर्मचारीहरूमा महिला तथा अन्य वन्चितीकरणमा परेका वर्गहरूको विवरण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.७ लैससास सम्पर्क बिन्दुहरूको नियमित बैठक बसी निर्णय हुने गरेको	लैससास सम्पर्क बिन्दुहरूको मासिक बैठक बसी निर्णय हुने गरेको	लैससास सम्पर्क बिन्दुहरूको बैठक निर्धारित मिति (Schedule) मा बस्ने नगरेको	लैससास सम्पर्क बिन्दुहरूको बैठक बस्ने नगरेको	१. बैठक निर्णय पुस्तिका र निर्णय अभिलेख		
२.८ लैससासमैत्री खण्डीकृत तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था	लैससासमैत्री खण्डीकृत तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था भई कार्यान्वयन भएको	लैससासमैत्री खण्डीकृत तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था मात्र भएको	लैससासमैत्री खण्डीकृत तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था नभएको	१. बैठक पुस्तिका/ निर्णय २. वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम र प्रतिवेदनहरू		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.९ सूचना र तथ्यांक शाखा वा उपशाखा वा इकाईको स्थापना वा तथ्याङ्कका लागि कर्मचारीको व्यवस्था	कार्यविवरण सहित सूचना र तथ्यांक शाखा वा उपशाखा वा इकाईको स्थापना भई जिम्मेवारी दिएको	सूचना र तथ्यांक शाखा वा उपशाखा वा इकाईको स्थापना वा जिम्मेवारी मात्र दिएको	सूचना र तथ्यांक शाखा वा उपशाखा वा इकाईको स्थापना वा जिम्मेवारी दिने सम्बन्धमा कुनै कार्य नभएको	१. संगठन संरचना वा शाखा गठन गरेको निर्णय २. कार्यविवरण र जिम्मेवारी थप		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.१० खण्डीकृत तथ्यांकको अघावधिक गर्ने गरे/नगरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको अघावधिक गरी सार्वजनिक गर्ने गरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको अघावधिक गर्ने गरिएको तर सार्वजनिक गर्ने नगरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको अघावधिक गर्ने नगरेको	१, लोपोन्मुख जातजाति र लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको अघावधिक तथ्याङ्क २. सार्वजनिक गरेको प्रमाण: जस्तै वेबसाईटको लिङ्क, फेसबुक पेज,		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.११ खण्डीकृत तथ्यांकको विश्लेषण र नीति तथा योजना तर्जुमामा प्रयोग	खण्डीकृत तथ्यांकको विश्लेषण भई सोही तथ्याङ्कमा आधारित भएर नीति तथा योजना तर्जुमा गर्ने गरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको विश्लेषण हुने गरेको तर सोही तथ्याङ्कमा आधारित भएर नीति तथा योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको विश्लेषण गर्ने नगरेको	१.तथ्याङ्क विश्लेषण तथा समिक्षा प्रतिवेदन २. वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट		
२.१२ नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था भए, नभएको	नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था र संचालन भएको	नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्षको स्थापना गर्ने निर्णय मात्र भएको	नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था नभएको	१. व्यवस्थित नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्ष अवलोकन २. हेल्पडेस्कको		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.१३ गुनासो सुन्ने अधिकारी र गुनासो समयमै सम्बोधन गर्ने व्यवस्था छ, छैन	गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्था गरी दर्ता भएका सबै गुनासो सम्बोधन भएको	गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्था गरी आंशिक मात्र गुनासोको सम्बोधन भएको	गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्था गरेको तर गुनासोको सम्बोधन नभएको	१. गुनासो सुन्ने अधिकारी तोक्ने निर्णय २. गुनासो सम्बोधन प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
२.१४ अति गरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाई प्रचलित कानून अनुसारको निशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने गरे, नगरेको ।	अति गरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाई प्रचलित कानून अनुसारको निशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने गरिएको र सो सम्बन्धमा सुसुचित गर्ने व्यवस्था समेत गरिएको।	अति गरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाई प्रचलित कानून अनुसारको निशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था गरिएको तर सो सम्बन्धमा सुसुचित गर्ने व्यवस्था नगरिएको।	अति गरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाई प्रचलित कानून अनुसारको निशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने नगरेको	१. सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति, २. निशुल्क सेवा वा छुट सुविधा वा सहूलियत प्राप्त गर्ने व्यक्तिको विवरण भएको अभिलेख		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्राप्ति	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
मुख्य विषय: ३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास						

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.१ समावेशी विकासका लागि छुट्टै क्षमता विकास योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याए, नल्याएको	समावेशी विकासका लागि क्षमता विकास योजना निर्माण गरी बजेट समेत विनियोजन गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको	समावेशी विकासका लागि क्षमता विकास योजना निर्माण गरी बजेट समेत विनियोजन गरेको तर कार्यान्वयनमा नल्याएको	समावेशी विकासका लागि क्षमता विकास योजना निर्माण नगरेको	१. क्षमता विकास योजना २. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा क्षमता विकास योजनाका लागि गरिएको बजेट विनियोजन ३. वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन (मानव संशाधन विकास योजना बनाई सो मा महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको वर्ग वा समुदायको क्षमता विकासका लागि		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.२ जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको दक्षता/ सिप अभिवृद्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा लक्षित समुदायको (महिला, दलित, अपाङ्गता भएका, जनजाती लगायत वञ्चितकरणमा परेको वर्ग वा समुदायको) प्रतिनिधित्व गर्ने जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको सहभागिता	दक्षता/ सिप अभिवृद्धी कार्यक्रममा सहभागीहरूमध्ये ४० प्रतिशत भन्दा बढी लक्षित समुदायको प्रतिनिधित्व गर्ने जनप्रतिनिधि, कर्मचारीको सहभागिता भएको	दक्षता/ सिप अभिवृद्धी कार्यक्रममा सहभागीहरूमध्ये २५ देखि ४० प्रतिशतसम्म लक्षित समुदायको प्रतिनिधित्व गर्ने जनप्रतिनिधि कर्मचारीको सहभागिता भएको	दक्षता/ सिप अभिवृद्धी कार्यक्रममा सहभागीहरूमध्ये २५ प्रतिशत भन्दा कम लक्षित समुदायको प्रतिनिधित्व गर्ने जनप्रतिनिधि, कर्मचारीको सहभागिता भएको	१.जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीको विवरण २. तालिममा सहभागी कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूको विवरण (संगठनमा भएका कर्मचारीमध्ये उक्त वर्ग वा समुदायको जनप्रतिनिधि, कर्मचारी सबै समावेश भएको भए १ अङ्क प्रदान गर्न सकिने)		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.३ भवन आचार संहिता तथा कार्यालयको भौतिक संरचना तयार गर्दा बालमैत्री, महिलामैत्री तथा अपाङ्गमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी मापदण्ड निर्माण तथा कार्यान्वयन भए नभएको	भवन आचार संहिता तथा कार्यालयको भौतिक संरचना तयार गर्दा बालमैत्री, महिलामैत्री तथा अपाङ्गमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त संरचनाको मापदण्ड तयारगरी कार्यान्वयन गरेको । उल्लेखित मापदण्ड अनुसारको कुनै १ भौतिक संरचना पूर्णरूपमा बनेको	बालमैत्री, महिलामैत्री तथा अपाङ्गमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुनेगरी भवन आचार संहिता तथा कार्यालयको भौतिक संरचना तयार गर्न मापदण्ड मात्र तयार भएको	बालमैत्री, महिलामैत्री तथा अपाङ्गमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुनेगरी भवन आचार संहिता तथा कार्यालयको भौतिक संरचना तयार गर्न मापदण्ड तयार नभएको	१. भवन आचार संहिता अनुसारको स्वीकृत मापदण्ड २.कार्यक्रम संचालन भएको प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.४ मन्त्रालय तथा कार्यालय मार्फत हुने पूर्वाधार विकास लगायतका काममा महिला, पुरुष एवं लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकका बीच समान ज्याला कायम गरिएको, नगरिएको	मन्त्रालय तथा कार्यालय मार्फत हुने पूर्वाधार विकास लगायतका काममा महिला, पुरुष एवं लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक बीच समान ज्याला कायम गर्ने नीति सहित समान ज्याला दिने गरिएको ।	मन्त्रालय तथा कार्यालय मार्फत हुने पूर्वाधार विकास लगायतका काममा महिला, पुरुष एवं लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक बीच समान ज्याला कायम गर्ने नीति बनेको तर समान ज्याला दिने नगरिएको ।	मन्त्रालय तथा कार्यालय मार्फत हुने पूर्वाधार विकास लगायतका काममा महिला, पुरुष एवं लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक बीच समान ज्याला कायम गर्ने नीति सहित समान ज्याला दिने व्यवस्था नगरिएको ।	१.डोर हाजिरी र भुक्तानी अभिलेख २. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.५ बिपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्ति एवं वञ्चितीकरणमा परेको समुदाय समेतको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नेगरी सबै	बिपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्ति एवं वञ्चितीकरणमा परेको समुदाय समेतको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नेगरी सबै सरोकारवालाको समन्वय र सहकार्यमा तर्जुमा भएको	बिपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्ति एवं वञ्चितीकरणमा परेको समुदाय समेतको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नेगरी सबै	बिपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्ति एवं वञ्चितीकरणमा परेको समुदाय समेतको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नेगरी सबै सरोकारवालाको	१. बिपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना दस्तावेज २. सबै सरोकारवालाको उपस्थिति दस्तावेज		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.६ विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधिमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्तिलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान समेत	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेषराहत र महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षणगर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता	१.विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि २. निर्माणको क्रममा गरिएको परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति र सहभागिता विवरण ।		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.७ विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्ति समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्ति समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्तिको आंशिक तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य	विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एवं विशेष संरक्षण गर्नुपर्ने गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्तिको तथ्याङ्क नराखी आपतकालीन कार्य	१. विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लिइएको लाभान्वित समूहका महिला २.वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क तथा राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरणको सूची ।		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.८ विपद व्यवस्थापन कोषको कार्यान्वयन वास्तविकता र तथ्यमा आधारित भई गर्ने गरेको	विपद व्यवस्थापन कोषको कार्यान्वयन विपद् प्रभावित क्षेत्रको वास्तविकता र तथ्यमा आधारित भई लैंगिक संवेदनशील दृष्टिले गर्ने गरेको	विपद व्यवस्थापन कोषको कार्यान्वयन विपद् प्रभावित क्षेत्रको तथ्यांक संकलन गरी ५१% भन्दा बढी लैंगिक संवेदनशील दृष्टिले गर्ने गरेको	विपद व्यवस्थापन कोषको कार्यान्वयन विपद् प्रभावित क्षेत्रको तथ्यांक संकलन बिनानै गर्ने गरेको	१.विपद व्यवस्थापन कोषको कार्यान्वयन सम्बन्धी निर्णय पुस्तिका र प्रगति २. विपद् प्रभावितहरूको तथ्याङ्क		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.९ प्रदेश सरकारको वार्षिक योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्ति एवं बञ्चिचीकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू	प्रदेश सरकारको वार्षिक योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्ति एवं बञ्चिचीकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू तयगरी बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको	प्रदेश सरकारको वार्षिक योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्ति एवं बञ्चिचीकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू	प्रदेश सरकारको वार्षिक योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्ति एवं बञ्चिचीकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने कुनै कार्यक्रमहरू नराखिएको	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. लक्ष्य अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन ३. बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको आधार		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.१० महिला र वन्चितीकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको ।	महिला र वन्चितीकरण मा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका लागि बजेट विनियोजन गरी कार्यान्वयन भएको	महिला र वन्चितीकरण मा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका लागि बजेट विनियोजन भएको तर कार्यक्रम सञ्चालन नभएको ।	महिला र वन्चितीकरण मा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम नरहेको	१.वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. लक्ष्य अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन ३.संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.११ लैससासका अभ्यासहरुको क्षितिजीय (Horizontal) सिकाईहरु आदान प्रदान गर्ने गरेको, नगरेको	लैससासका भसल अभ्यासहरुको सिकाईहरु क्षितिजीय तहमा आदान प्रदान गर्ने गरेको	लैससासका असल अभ्यासहरुको सिकाईहरु संकलन तथा अभिलेखीकरण गर्ने गरेको तर क्षितिजीय आदान प्रदान गर्ने नगरेको	लैससासमा असल अभ्यासहरुको संकलन, अभिलेखीकरण र सिकाईहरुको क्षितिजीय आदान प्रदान गर्ने नगरेको	१.वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २.सिकाईहरु संकलन तथा अभिलेखीकरण ३. प्रगति प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.१२ लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्ति, महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व गरेका पदाधिकारीको क्षमता विकासका लागि अवलोकन भ्रमण तथा सिकाई भ्रमण गर्ने गरिएको छ, / छैन	लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्ति, महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व गरेका पदाधिकारीको क्षमता विकासका लागि कम्तिमा १ वटा अवलोकन भ्रमण, सिकाई भ्रमण गरिएको	लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्ति, महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व गरेका पदाधिकारीको क्षमता विकासका लागि अवलोकन भ्रमण तथा सिकाई भ्रमण गर्ने वार्षिक कार्यक्रम रहेको तर आंशिक मात्र कार्यान्वयन भएको	लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्ति, महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व गरेका पदाधिकारीको क्षमता विकासका लागि अवलोकन भ्रमणको वार्षिक कार्यक्रम नै नराखिएको	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. सिकाईहरू संकलन तथा अभिलेखिकरण ३. प्रगति प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.१३ महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण	महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू र प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा कम्तिमा १ वटा अभिमुखीकरण गरेको।	महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधिहरू तथा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई नेपालको संविधान, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू र प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरणका लागि	महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधिहरू तथा कार्यरत कर्मचारीहरू लाई नेपालको संविधान, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू र प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरणका लागि बजेट तथा कार्यक्रम	१.वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.१४ महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायका लागि तय भएका अनुशीक्षण कार्यक्रममा लैगिक हिंसा, घरेलु हिंसा, लगायत मानव बेचबिखन, बालहिंसा, विरुद्धको कानूनी प्रावधान तथा मर्यादित महिनावारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन भए/नभएको	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायका लागि तय भएका अनुशीक्षण कार्यक्रममा लैगिक हिंसा, घरेलु हिंसा, लगायत मानव बेचबिखन, बालहिंसा, विरुद्धको कानूनी प्रावधान तथा मर्यादित महिनावारी प्रवर्द्धन आदि विषयबारे अनुशीक्षण गरेको	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायका लागि तय भएका अनुशीक्षण कार्यक्रममा लैगिक हिंसा, घरेलु हिंसा, लगायत मानव बेचबिखन, बालहिंसा, विरुद्धको कानूनी प्रावधान तथा मर्यादित महिनावारी प्रवर्द्धन आदि विषयबारे आंशिक मात्र अनुशीक्षण गरेको	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायका लागि तय भएका अनुशीक्षण कार्यक्रममा लैगिक हिंसा, घरेलु हिंसा, लगायत मानव बेचबिखन, बालहिंसा, विरुद्धको कानूनी प्रावधान तथा मर्यादित महिनावारी प्रवर्द्धन आदि विषयबारे अनुशीक्षण गर्ने कार्यक्रम नै नभएको ।	१.वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम ३. विगत र वर्तमानको तुलनात्मक विश्लेषण प्रतिवेदन २. कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
३.१५ कर्मचारी तथा पदाधिकारीका लागि कानून निर्माण प्रक्रिया सम्बन्धी समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे/ नगरेको	कर्मचारी तथा पदाधिकारीका लागि कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रियाका सम्बन्धमा आवश्यक बजेट विनियोजन भई लैससासमैत्री कानून निर्माणको बारेमा अभिमुखीकरण भएको	कर्मचारी तथा पदाधिकारीका लागि कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रियाका सम्बन्धमा आवश्यक बजेट विनियोजन भएको तर लैससासमैत्री कानून निर्माणको बारेमा अभिमुखीकरण नभएको	कर्मचारी तथा पदाधिकारीका लागि कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रियाका सम्बन्धमा आवश्यक बजेट विनियोजन नभएको	१.वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
मुख्य विषय: ४. सुशासन तथा उत्तरदायित्व						
४.१ पूर्वाधार तथा अन्य संरचना बालमैत्री, लैंगिकमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री भए/नभएको ।	प्रदेश सरकारका ५०%भन्दा बढी पूर्वाधार तथा अन्य संरचना बालमैत्री, लैंगिकमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री भएको	प्रदेश सरकारका २०%-५०%पूर्वाधार तथा अन्य संरचना बालमैत्री, लैंगिकमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री निर्माणका लागि डिपिआर मात्र तयार भएको	प्रदेश सरकारका २०% भन्दा कम पूर्वाधार तथा अन्य संरचना बालमैत्री, लैंगिकमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री नभएको	१. बालबालिकामैत्री, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक मैत्री (यौनिक अल्पसंख्यक सहित) संरचनाहरु २. स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.२ महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र अति अशक्त (Wheel Chair user) अपांगता भएका कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था भए /नभएको	महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र अति अशक्त (Wheel Chair user) अपांगता भएका कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था भएको	महिला, पुरुष कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय व्यवस्था भएको तर अति अशक्त (Wheel Chair user) अपांगता भएका (यौनिक अल्पसंख्यक समेत) कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था नभएको	छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था नभएको	१.निर्माण सम्पन्न छुट्टाछुट्टै शौचालयको अभिलेख तथा तस्वीर २.निर्माणाधिन संरचनामा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र अति अशक्त (Wheel Chair user) अपांगता भएका कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय ३. शौचालय भित्र डस्टवीन र सरसफाईको व्यवस्था		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.३ महिलाको शौचालयमा स्यानेटरी प्याडको (महिनावारी सामग्री) व्यवस्थापन भए / नभएको ।	महिलाहरूको शौचालयमा स्यानेटरी प्याडको (महिनावारी सामग्री) व्यवस्थापन भएको	महिलाहरूको शौचालयमा स्यानेटरी प्याड (महिनावारी सामग्री) राख्ने गरेको तर प्याड व्यवस्थापनको सामग्री डस्टविन राख्ने नगरेको	महिलाहरूको शौचालयमा स्यानेटरी प्याडको (महिनावारी सामग्री) व्यवस्थापन नभएको	१. स्यानेटरी प्याड सहितको Vending machine २. महिलाहरूको छुट्टै शौचालयमा डस्टविन/प्याड व्यवस्थापन गर्ने स्थान ३. सरसफाईको प्रबन्ध		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.४ अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीको व्यवस्था लगायत सेवाग्राहीमैत्री पूर्वाधार भए/नभएको	अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीको व्यवस्था लगायत सेवाग्राहीमैत्री पूर्वाधार भएको	अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीको व्यवस्था लगायत सेवाग्राहीमैत्री पूर्वाधार संरचनाहरू निर्माणका लागि बजेट तथा कार्यक्रम भएको तर संरचनाहरू निर्माण नभएको	अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीको व्यवस्था लगायत सेवाग्राहीमैत्री पूर्वाधार नभएको	१.निर्माण सम्पन्न अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीको संरचनाहरू, तस्वीर २.निर्माणाधिन अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीको संरचनाहरू, तस्वीर		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.५ गर्भवती तथा स्तनपान गराउने महिला कर्मचारीहरूको लागि स्तनपान, आराम गर्ने कक्ष भए/नभएको	गर्भवती तथा स्तनपान गराउने महिला कर्मचारीहरूको लागि स्तनपान तथा आराम गर्ने कक्ष भएको	गर्भवती तथा स्तनपान गराउने महिला कर्मचारीहरूको लागि आराम गर्ने कक्ष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयन नभएको	गर्भवती तथा स्तनपान गराउने महिला कर्मचारीहरूको लागि आराम गर्ने कक्ष स्थापना गर्ने निर्णय नभएको र कार्यान्वयन पनि नभएको	१. व्यवस्थित आराम कक्ष २. गर्भवती तथा सुत्केरी कर्मचारीहरूको लागि आराम गर्ने कक्ष स्थापना गर्ने निर्णय		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.६ २ वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि कार्यालय परिसर वा नजिकमा शिशुस्याहार केन्द्रको व्यवस्थापन भएको । स्तनपान गराउने महिला कर्मचारीका लागि (flexi time) लचक समयको व्यवस्था भए, नभएको	२ वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार तथा स्तनपान गर्ने समय व्यवस्था भएको	२ वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार तथा स्तनपान गर्ने समय व्यवस्थापन गर्ने निर्णय गरेको तर कार्यान्वयन हुन नसकेको	२ वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार तथा स्तनपान गर्ने समय व्यवस्थापन गर्ने नगरेको	१. २ वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार तथा स्तनपान गर्ने समय व्यवस्थापन गर्ने निर्णय कार्यान्वयन २. बैठकको निर्णय ३. स्तनपान तथा शिशु स्याहार कक्षको व्यवस्था		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.७ कार्यस्थलमा यौनजन्य दुर्व्यबहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माण र कार्यान्वयन भए /नभएको	कार्यस्थलमा यौनजन्य दुर्व्यबहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माण भै पूर्ण कार्यान्वयन गरिएको	कार्यस्थलमा यौनजन्य दुर्व्यबहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माण भएको तर यस सम्बन्धमा अभिमुखीकरण नगरिएको	आवश्यकता महशुस नगरेको	१. आचार संहिता, कार्यान्वयन अवस्था २. आचार संहिता तयार गर्नका लागि गरिएको निर्णय ३. अभिमुखीकरण संख्या र प्रतिवेदन, ४. उजुरी र यसको संबोधन अभिलेख		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.८ कुनै कर्मचारी माथि कार्यालय समयमा वा कार्यालय समय पछि हुन सक्ने लैंगिक हिंसा, शोषण, भेदभाव र यौनजन्य दुर्व्यवहार निवारण गर्न गुनासो सुन्ने प्रणालीको व्यवस्था छ, छैन?	तत्काल गुनासो सुनुवाइको व्यवस्था तथा पिडितको गोपनीयताको हक संरक्षण गर्ने व्यवस्था गरिएको	मन्त्रालय/कार्यालयमा यौन शोषण तथा दुर्व्यवहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माण भई कार्यालयमा टाँस गरिएको तर तत्काल सम्बोधन आंशिक रूपमा हुने गरेको	लैंगिक हिंसा सम्बन्धी गुनासोको तत्काल सम्बोधन हुने नगरेको	१. आचार संहिता टास गरिएको सुचना पाटी/होडिड बोर्ड २. गुनासो संबोधन संयन्त्र ३. गुनासोको संख्या तथा सम्बोधन भएका गुनासोको सुची		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.९ प्रदेश सुशासन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम नियमित रूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण गर्दा समावेशी सहभागितामा गर्ने गरेको, नगरेको	प्रदेश सुशासन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण गर्दा समावेशी सहभागितामा गर्ने गरेको	प्रदेश सुशासन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण गर्दा आंशिक रूपमा समावेशी सहभागितामा गर्ने गरेको	प्रदेश सुशासन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण गर्दा समावेशी सहभागितामा गर्ने नगरेको	१. सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको हाजिरी सहितको प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.१० वेभपेज, सामाजिक सञ्जाल वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा लैससास सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी नागरिकलाई सुसुचित गर्ने गरेको, नगरेको	वेभपेज, सामाजिक सञ्जाल वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा लैससास सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी नागरिकलाई सुसुचित गर्ने गरेको	वेभपेज, सामाजिक सञ्जाल वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा वा विद्युतीय माध्यम माध्यम मध्ये कम्तिमा कुनै एक माध्यमबाट लैससास सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी नागरिकलाई सुसुचित गर्ने गरेको	वेभपेज, सामाजिक सञ्जाल वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा लैससास सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी नागरिकलाई सुसुचित गर्ने नगरेको	१. वेभपेज, सामाजिक सञ्जाल वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा प्रसारित सामग्रीको स्क्रिनसट २. प्रसारण गरेको सूचनाको सफ्टकपी		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.११ लैंगिक (Gender disaggregated data) खण्डिकृत तथ्यांक सहितको अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी सफ्टवेयर\ प्रणालीको प्रयोग गरिएको	कार्यक्रम तथा परियोजना अनुगमन, मूल्यांकनमा लैंगिक खण्डिकृत तथ्यांक सहितको अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी सफ्टवेयर\ प्रणालीको प्रयोग गरिएको	कार्यक्रम तथा परियोजना अनुगमन, मूल्यांकनमा लैंगिक खण्डिकृत तथ्यांक सहितको अनुगमन तथा मूल्यांकनमा म्यानुअल पद्धतिको प्रयोग गरिएको	कार्यक्रम तथा परियोजना अनुगमन, मूल्यांकनमा लैंगिक खण्डिकृत तथ्यांकको प्रयोग गर्ने नगरिएको	१.वार्षिक कार्यक्रम तथा परियोजना अनुगमन, मूल्यांकनमा लैंगिक खण्डिकृत तथ्यांक सहितको अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणाली संचालन ३. अनुगमन, मूल्यांकन प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.१२ उपभोक्ता समितिहरूमा महिला सहित लक्षित समुदायको कम्तिमा ३३ प्रतिशत सहभागिता भए/नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए/नदिएको	उपभोक्ता समितिहरूमा महिला सहित लक्षित समुदायको कम्तिमा ३३ प्रतिशत सहभागिता भएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको।	उपभोक्ता समितिहरूमा महिला सहित लक्षित समुदायको कम्तिमा ३३ प्रतिशत सहभागिता भएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनैमा पनि जिम्मेवारी नदिएको।	उपभोक्ता समितिहरूमा महिला सहित लक्षित समुदायको कम्तिमा ३३ प्रतिशत सहभागिता नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनैमा पनि जिम्मेवारी नदिएको।	१. उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी निर्णय २. बैठक उपस्थिति सहितको निर्णय		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.१३ अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिमा महिला पदाधिकारी र कर्मचारीको सहभागिता सुनिश्चित गरिएको, नगरिएको,	अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिमा महिला पदाधिकारी र कर्मचारीको कम्तिमा ३३% सहभागिता सुनिश्चित गरिएको	अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिमा कम्तिमा २५%-३३% पदाधिकारी र कर्मचारीको सहभागिता भएको	अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिमा महिला पदाधिकारी र कर्मचारीको २५ % भन्दा कम सहभागिता भएको	१.समिति गठन निर्णय २.उपस्थिति र निर्णय		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.१४ कार्यक्रमको प्रभावकारिताको लागि नागरिक सहभागिता (Civic engagement) र तेस्रो पक्षीय (Third Party Monitoring) अनुगमन पद्धतीको विकास भए, नभएको	लैससासमुखी कार्यक्रमको प्रभावकारिताको लागि नागरिक सहभागिता (Civic engagement) र तेस्रो पक्षीय (Third Party Monitoring) अनुगमन गर्ने गरिएको	लैससासमुखी कार्यक्रमको प्रभावकारिताको लागि नागरिक सहभागिता (Civic engagement) वा तेस्रो पक्षीय (Third Party Monitoring) अनुगमन मध्ये कुनै एक द्वारा अनुगमन गर्ने गरिएको	लैससासमुखी कार्यक्रमको प्रभावकारिताको लागि नागरिक सहभागिता (Civic engagement) र तेस्रो पक्षीय (Third Party Monitoring) अनुगमन पद्धति नअपनाइएको	१. अनुगमन प्रतिवेदन २. परामर्शदाता नियुक्ति गरिएको नियुक्ति पत्र		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
४.१५ अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट दिएका सुझाव तथा सिफारिसहरू कार्यक्रम तयार गर्दा समावेश गरे / नगरेको	अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट दिएका सुझाव तथा सिफारिसहरू कार्यक्रम तयार गर्दा पूर्णरूपमा समावेश गरेको	अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट दिएका सुझाव तथा सिफारिसहरू कार्यक्रम तयार गर्दा आंशिक मात्र समावेश गरेको	अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट दिएका सुझाव तथा सिफारिसहरू कार्यक्रम तयार गर्दा समावेश नगरेको	१. अनुगमन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन २. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
मुख्य विषयवस्तु: ५. सेवा प्रवाह						

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.१ सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टी सर्वेक्षणसँग सम्बन्धित औजारहरू प्रयोग गर्दा विशेष गरी महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका वर्ग सँग सम्बन्धित लैससासमैत्री प्रावधान राखिएको वा प्रणालीको विकास गरिएको छ, छैन ? (जस्तै: लिङ्ग, अपाङ्गताको अवस्था, जातजाति, उमेर आदि)	सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टी सर्वेक्षणसँग सम्बन्धित औजारहरू प्रयोग गर्दा विशेष गरी महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका वर्गसँग सम्बन्धित लैससासमैत्री प्रावधान राखिएको वा प्रणालीको विकास गरिएको छ । (जस्तै: लिङ्ग, अपाङ्गताको अवस्था, जातजाति, उमेर आदि)	सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टी सर्वेक्षणसँग सम्बन्धित औजारहरू प्रयोग गर्दा विशेष गरी महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका वर्गसँग सम्बन्धित लैससासमैत्री प्रावधान आंशिकरूपमा राखिएको वा प्रणालीको विकास गरिएको छ । (जस्तै: लिङ्ग, अपाङ्गताको अवस्था, जातजाति, उमेर आदि)	सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टी सर्वेक्षणसँग सम्बन्धित औजारहरू प्रयोग गर्दा विशेष गरी महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका वर्गसँग सम्बन्धित लैससासमैत्री प्रावधान राखिएको वा प्रणालीको विकास गरिएको छैन । (जस्तै: लिङ्ग, अपाङ्गताको अवस्था, जातजाति, उमेर आदि)	१. सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण फाराम २. सेवाग्राही सन्तुष्टी परीक्षण गर्ने विधि (अन्तरवार्ता, स्वयं फाराम भर्ने, निरीक्षण, अवलोकन आदि)		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.२ सेवा प्रवाहमा स्थानीय भाषाको अभिमुखीकरण तथा स्थानीय भाषा प्रयोगको सुनिश्चितता गरी सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था गरे/ नगरेको	सेवा प्रवाहमा स्थानीय भाषाको अभिमुखीकरण तथा स्थानीय भाषा प्रयोगको सुनिश्चितगरी सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था गरेको (स्थानीय भाषामा नागरिक वडापत्र, सूचनामूलक सन्देशहरु स्थानीय भाषामा समेत प्रकाशन, प्रसारण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको)	सेवा प्रवाहमा स्थानीय भाषाको अभिमुखीकरण तथा स्थानीय भाषा प्रयोगको सुनिश्चितगरी सेवा, सूचना प्रवाहलाई आंशिक रूपमा व्यवहारमा ल्याएको	सेवा प्रवाहमा स्थानीय भाषाको अभिमुखीकरण तथा स्थानीय भाषामा सेवा, सूचना प्रवाह नगरेको	१. स्थानीय भाषाको प्रयोग भएका कागजातहरु, होर्डिङ बोर्ड, नागरिक वडापत्र, सूचनामूलक सामग्री, फ्लेक्स ईत्यादि		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.३ सेवा प्रवाहमा विशेष सम्बोधन गर्नुपर्ने बर्ग महिला, बालबालिका, जेष्ठनागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिका लागि अग्रधिकार सहित प्रविधिमा आधारित टोकन, अन लाईन रजिष्ट्रेशन तथा विलिड प्रविधि लगायतमा विशेष प्राथमिकता दिएको छ, छैन	सेवा प्रवाहमा विशेष सम्बोधन गर्नुपर्ने बर्ग महिला, बालबालिका, जेष्ठनागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिका लागि अग्रधिकार सहित प्राथमिकता दिने प्रविधिमा आधारित टोकन, अन लाईन रजिष्ट्रेशन तथा विलिड प्रविधिको प्रयोग गर्ने संरचना र संयन्त्र तयार गरिएको	सेवा प्रवाहमा टोकन, अन लाईन रजिष्ट्रेशन तथा विलिड प्रविधिको प्रयोग गर्ने गरिएको तर विशेष सम्बोधन गर्नुपर्ने बर्ग महिला, बालबालिका, जेष्ठनागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिका लागि अग्रधिकार सहित प्राथमिकता दिने संरचना र संयन्त्र तयार नगरिएको	सेवा प्रवाहमा विशेष सम्बोधन गर्नुपर्ने बर्ग महिला, बालबालिका, जेष्ठनागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिका लागि अग्रधिकार सहित टोकन, अन लाईन रजिष्ट्रेशन तथा विलिड प्रविधिको प्रयोग नगरिएको	१. लैससास मैत्री प्रविधिको प्रयोग भएको सम्बन्धी तस्वीर २. सेवा प्रवाहमा प्राथमिकता दिएको सम्बन्धी संयन्त्र वा संरचनाको प्रमाण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.४ लैससासका विशेष व्यवस्था सहित सेवा प्रवाहको मापदण्ड बनाएको नबनाएको ,	लैससासको विशेष व्यवस्था गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाह मापदण्ड कार्यान्वयनमा ल्याएको	लैससासको विशेष व्यवस्था सहित सार्वजनिक सेवा प्रवाहको मापदण्ड बनाएको तर कार्यान्वयनमा नल्याएको	लैससासको विशेष व्यवस्था सहितको सार्वजनिक सेवा प्रवाह मापदण्ड नबनाइएको	१. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको मापदण्ड		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.५ एकिकृत घुम्ती सेवा प्रवाह गर्ने गरे नगरेको,	पिछडिएको क्षेत्र, लक्षित वर्गलाई मध्यनजर गरी वर्षमा कम्तिमा २ वटा घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्ने गरेको	पिछडिएको क्षेत्र, लक्षित वर्गलाई मध्यनजर गरी वर्षमा १ वटा मात्र घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्ने गरेको	पिछडिएको क्षेत्र, लक्षित वर्गलाई मध्यनजर गरी घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्ने नगरेको	१. घुम्ती शिविर सञ्चालनबाट लाभान्वित व्यक्तिको विवरण सहितको प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.६ कार्यालयले प्रवाह गर्ने सेवाका बारेमा नागरिक वडापत्रमा स्पष्टरूपमा उल्लेख गरेको ।	नागरिक वडापत्रको स्पष्ट रूपमा बुझिने गरी सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा राख्नुका साथै प्रविधिको प्रयोग गरी त्यसलाई लैससास मैत्री बनाइएको	नागरिक वडापत्रको स्पष्ट रूपमा बुझिने गरी सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा राखिएको तर प्रविधिको प्रयोग गरी त्यसलाई थप लैससास मैत्री बनाउने सम्बन्धमा आंशिक कार्य भएको	नागरिक वडापत्रको स्पष्ट रूपमा बुझिने गरी सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा नराखिएको वा नागरिक वडापत्र नराखिएको	१. नागरिक वडापत्र २. सूचना प्रविधिको प्रयोग भएको प्रमाण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.७ नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था भए, नभएको?	सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था गर्नुका साथै महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिका लागि विशेष व्यवस्था गरिएको	सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था गरिएको तर महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिका लागि विशेष व्यवस्था नगरिएको	नागरिक सहायता कक्ष प्रभावकारी नभएको वा स्थापना नगरिएको	१. नागरिक सहायता कक्ष अवस्थिति र अवस्था झल्किने तस्वीर २. सहायता कक्षबाट प्रदान गरिएको सेवाको विवरण		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.८ गुनासो सुन्ने अधिकारी, प्रवक्ता र सुचना अधिकारीको व्यवस्था गरिएको छ, छैन?	गुनासो सुन्ने अधिकारी, प्रवक्ता र सुचना अधिकारीको व्यवस्था गरिएको छ	गुनासो सुन्ने अधिकारी, प्रवक्ता र सुचना अधिकारीको व्यवस्था गरिएको तर काम नियमित रूपमा नभएको	गुनासो सुन्ने अधिकारी, प्रवक्ता र सुचना अधिकारी मध्ये कुनै पनि व्यवस्था नगरिएको	१. गुनासो सुन्ने अधिकारी, प्रवक्ता र सुचना अधिकारी तोकेको पत्र, २. गुनासो सुन्ने अधिकारी, प्रवक्ता र सुचना अधिकारीको कार्यकक्ष		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.९ सेवा प्रवाहका सुधारका क्षेत्रको पहिचान र कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन भए, नभएको ?	सेवा प्रवाहका सुधारका क्षेत्रको पहिचान र कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन भएको	सेवा प्रवाहको सुधारको सम्बन्धमा अध्ययन भई कार्ययोजना निर्माण भएको तर कार्यान्वयनमा नल्याइएको	सेवा प्रवाहका सुधारका क्षेत्रको सम्बन्धमा कुनै अध्ययन नभएको	१. सुधारको सम्बन्धी अध्ययनको सुझाव अनुसारको सुधार कार्ययोजना ३. प्रचार प्रसार गरेको प्रमाण दस्तावेज/ प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.१० लैंगिक हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिकाहरुको लागि राहत कोष वा बजेटको व्यवस्थापन	लैंगिक हिंसा निवारण कोष सिर्जना तथा राहत कोष कार्यान्वयनमा रहेको ।	लैंगिक हिंसा निवारण कोष तथा राहत कोष सिर्जना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	लैंगिक हिंसा निवारण कोष तथा राहत कोष सिर्जना नभएको ।	१. वैङ्क खाता नम्बर २. बजेट तथा कार्यक्रम		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.११ स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला, पुरुष तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरे/नगरेको	स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला, पुरुष तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको कम्तिमा ५१% भन्दा बढी क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गरेको	स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला, पुरुष तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी २५-५०% क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गरेको	स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला, पुरुष तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कुनै कार्यक्रमहरू नगरेको वा २५% भन्दा कम क्रियाकलाप कार्यान्वयन गरेको	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन ४. कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.१२ महिला, पुरूष तथा वञ्चितिकरणमा परेका वर्ग वा समुदायलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिक गरे, नगरेको ?	महिला, पुरूष तथा वञ्चितिकरणमा परेका वर्ग वा समुदायलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सामाजिक सञ्जाल लगायत वेबसाइटको माध्यमबाट सार्वजनिक गरेको	महिला, पुरूष तथा वञ्चितिकरणमा परेका वर्ग वा समुदायलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी कम्तिमा सूचनापाटी र वेबसाइटको माध्यमबाट सार्वजनिक गरेको	महिला, पुरूष तथा वञ्चितिकरणमा परेका वर्ग वा समुदायलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी कम्तिमा सूचनापाटी र वेबसाइटको माध्यमबाट सार्वजनिक नगरेको	१.वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम २. कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
५.१३ पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य, सुचना र सञ्चार प्रविधि, सिभिल ईन्जिनियरिङ्ग लगायतका प्राविधिक क्षेत्रमा महिलाहरूको सहभागिता सुनिश्चित हुनेगरी प्राविधिक जनशक्ति तयार भए/ नभएको	पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य, सुचना र सञ्चार प्रविधि, सिभिल ईन्जिनियरिङ्ग लगायतका प्राविधिक क्षेत्रमा महिलाहरूको सहभागिता सुनिश्चित हुनेगरी प्राविधिक जनशक्ति तयार गर्ने गरेको, नियुक्ति गरेको	पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य, सुचना र सञ्चार प्रविधि, सिभिल ईन्जिनियरिङ्ग लगायतका प्राविधिक क्षेत्रमा महिलाहरूको सहभागिता सुनिश्चित हुनेगरी प्राविधिक तयार गर्न मनोनयन मात्र गरेको	पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य, सुचना र सञ्चार प्रविधि, सिभिल ईन्जिनियरिङ्ग लगायतका प्राविधिक क्षेत्रमा महिलाहरूको सहभागिता सुनिश्चित हुनेगरी प्राविधिक तयार गर्ने नगरेको	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन ३. मनोनयन, नियुक्ति, सिफारिश अभिलेख		

सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्रासाङ्क	सूचक कार्यान्वयन गर्ने मन्त्रालय
------	-------------------	---------------------	-------------------	-------------------	-----------	----------------------------------

द्रष्टव्यः

१. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण लाई लैससास भनिएको,
२. अंकभार तथा अवस्था: ० = कमजोर, ०.५ = मध्यम, १ =उत्तम,
३. मन्त्रालय/ कार्यालयले माथिका सूचकहरू मध्येबाट जम्मा सूचकको दुई तिहाई सूचक नघट्ने गरी आफ्नो कार्यालय मातहत गरिने कार्य प्रकृतिअनुसारका सूचकहरू छनौट गरी पूर्णाङ्क निर्धारण गरेर मूल्यांकन गर्नसक्नेछ । यसरी मूल्यांकनबाट आएको नतिजालाई जम्मा सूचकको शतप्रतिशतमा रूपान्तरण गरी अन्तिम नतिजा प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।